

KERSTTOESPRAAK 2008

Karel Frielink

Er is veel om over te praten dit jaar: de kredietcrisis, de economische recessie, de toekomst van Curaçao, enz. Eén onderwerp springt er in positieve zin uit. De verkiezing van Barack Obama tot President van de USA. Ik wil het niet over die verkiezing hebben en wat die nu precies betekent, en ook niet over de ideeën van Obama en of hij in staat zal zijn die te verwezenlijken. Ik wil het hebben over wat Obama ons laat zien; de lessen die hij aan ieder van ons leert.

Obama wordt wel afgeschilderd als een Messias, een heiland: de bringer van het goede op aarde. Dat is hij niet en dat mag ook niemand van hem verwachten. Maar hij is wel de bringer van een oude, maar nog lang niet versleten boodschap: *Yes you can!*

Brasami

Vanochtend heb ik als Deken een werkbezoek aan Brasami gebracht: een opvangtehuis voor drugsverslaafden. Het tehuis staat in Otrobanda, maakt een desolate indruk en biedt aan slechts 45 verslaafden plaats. Het lukt Brasami uiteindelijk om 50% van de klanten definitief uit de wereld van de drugs te houden.

Wat opviel in dit gebouw waarin alles stuk leek te zijn en dat een troosteloze indruk maakte, was in de eerste plaats het enthousiasme en de gedrevenheid van de hulpverleners. Wat er verder ook in de wereld gebeurt, dichtbij of veraf, zij blijven zich met ijver en enthousiasme inspannen om de moeilijkste gevallen van de drugs af te helpen en weer een plaats te geven in de maatschappij. *Yes you can* – is hen op het lijf geschreven.

Hartverwarmend en indrukwekkend was ook de ontvangst op de vrouwenafdeling. Daar waren drie vrouwen in de laatste fase van hun behandeling, die met de weinige middelen die ze hebben hun eigen afdeling prachtig hadden versierd. Met hun verhalen over hun kinderen en, jawel, kleinkinderen gaven zij Brasami en het drugsprobleem op Curaçao een gezicht, en niet alleen door de familiefoto's die ze lieten zien. Ze zijn er van over-

tuigd dat ze op korte termijn weer een enigszins normaal leven kunnen gaan leiden. Het ‘*Yes we can*’ straalde van hun gezichten. Maar ze hebben wel onze hulp nodig!

Curaçao

Onder, wat je zou kunnen noemen, het motto ‘Het heft in eigen handen’ (naar een bekend boek van Wayne Dyer) onderhandelt Curaçao over zijn eigen toekomst. Dat is geen gemakkelijk proces, niet voor ons en niet voor Nederland.

Eén element dat steeds naar voren komt is de beleving hier bij ons op Curaçao, dat Nederland zo graag wil betuttelen. En dat heeft Nederland natuurlijk ook decennialang gedaan. En er zijn ook genoeg zaken die hier gebeuren die, in ieder geval in de gedachtegang van Nederland, betutteling zouden rechtvaardigen.

Het op eigen benen leren staan, het ontwikkelen van een Curaçaose identiteit, het omgaan met nieuwe vrijheden en verworvenheden is niet eenvoudig. Het maken van fouten en zo af en toe kardinale blunders horen daarbij. Een belangrijk onderdeel van dat proces is dat wij onszelf niet steeds als slachtoffer beschouwen. Dat we stoppen met ons als een *underdog* te gedragen. En ook dat we stoppen met schreeuwen, intimiderende acties en emotionele protesten. Het zijn immers allemaal tekenen van onvolwassenheid en zwakte.

Er is wat dat betreft in ons mooie huis, het huis van Curaçao, nog veel werk te verzetten. Curaçao is pas vrij als het zijn eigen meester is. Als het land in vrede met zichzelf leeft. Als het weigert zich te laten leiden door grillen van anderen, maar zelf de toekomst bepaalt en het pad naar die toekomst met kalme vastberadenheid effent. *Yes we can!*

Kantoor

Maar nog dichter bij huis heeft Obama ook betekenis. Binnen ons eigen kantoor. Zijn credo kan ook ons verder helpen. In het omgaan met kritiek bijvoorbeeld. Je kunt als je kritiek krijgt de aanval kiezen of (eventueel daarnaast) je ook afvragen waar die kritiek vandaan komt en waar je jezelf kunt verbeteren. Daarbij moeten we soms over onze eigen schaduw heenstappen. Dat is niet altijd even makkelijk, maar: *Yes we can!*

Het credo kan ook helpen om angsten te overwinnen, prioriteiten opnieuw te stellen of om op een andere wijze tegen de dingen aan te kijken. Als we, bijvoorbeeld, nieuwe cliënten willen binnenhalen en manieren bedenken om dat te doen, is het niet zo moeilijk om een groot aantal redenen te noemen waarom dat geen zin heeft: “ik heb er geen tijd voor”; “ik ben niet goed in het mij presenteren”; “kwaliteit verkoopt zichzelf wel”; “de markt is toch al verdeeld” en ga zo maar door. Het zijn allemaal uitingen van mensen die teveel gevangen zitten in hun eigen beelden, in hun eigen kijk op de werkelijkheid.

“ik heb er geen tijd voor”: dat is een kwestie van prioriteiten stellen; als iets maar belangrijk genoeg is maak je er tijd voor.

“ik ben niet goed in het mij presenteren”: dat is geen absoluut gegeven; de kwaliteit van jezelf presenteren wordt hier afgemeten aan wat anderen kennelijk doen of kunnen. Maar je hoeft geen superster te zijn om ook in het presenteren je eigen vorm te vinden.

“kwaliteit verkoopt zichzelf wel”: dat is maar betrekkelijk; ook kwaliteit moet worden ontdekt, en dat ‘ontdekken’ moet je soms een handje helpen en dat noemen we dan marketing. Vaak schuilt hier ook iets anders achter, namelijk dat degene die die kwaliteit levert het verkopen daarvan eigenlijk maar iets inferieus vindt.

“de markt is toch al verdeeld”: dat is typisch een opmerkingen die constateert hoe het heden is en het recente verleden was. Maar het is ooit anders geweest en er is alle reden om aan te nemen dat het ook weer anders zal worden en er een nieuwe verdeling ontstaat.

We moeten meer in kansen en minder in problemen leren denken. Ik besef dat dat voor advocaten niet altijd eenvoudig is. Maar wie krampachtig vasthoudt aan clichés zal stil blijven staan. En stilstaan betekent achteruitgang. En voor iedereen die zich min of meer herkent in één of meer van de genoemde clichés is het hoog tijd voor ‘change’! Laat 2009 het jaar van de kansen en de uitdagingen zijn. *YES WE CAN!!! Bon Pasku.*